

راهبردهای توسعه بلندمدت منابع آب کشور

هیات وزیران در جلسه مورخ ۲۷/۷/۱۳۸۲ بنابه پیشنهاد شماره ۱۰۰/۳۱/۵۰۹۰۹ مورخ ۲۰/۸/۱۳۸۱ وزارت نیرو و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران راهبردهای توسعه بلندمدت منابع آب کشور را به شرح زیر تصویب نمود:

۱-

مدیریت ملی آب کشور باید براساس مدیریت توأمان عرضه و تقاضا، جامع نگری در کل چرخه آب و اصول توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوضه های آبریز کشور و مشترک، تقویت شده و به منظور تحقق مدیریت یکپارچه (جامع) منابع آب هماهنگیهای متقابل بین بخشهای مختلف اقتصادی، اجتماعی، زیربنایی و خدماتی با بخش آب فراهم گردد.

۲-

بهره برداری از منابع آب کشور در هریک از حوضه های آبریز با رعایت ظرفیت تحمل آنها به گونه ای برنامه ریزی شود که میزان استحصال از آبهای زیرزمینی حسب مورد (بیلان منفی) از میزان فعلی تجاوز نکرده و اقدامات سازه ای و غیرسازه ای برای تعادل بخشی آنها و تامین نیازهای جدید کشور صورت گیرد، به طوری که سهم بهره برداری از منابع آب سطحی از رقم چهل و شش درصد (۴۶٪) فعلی به حدود پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) در بیست سال آتی افزایش یابد و حداقل نیاز محیط های طبیعی آبی به طور پایدار تامین گردد.

۳-

اصلاح ساختار مصرف آب در کشور، به گونه ای که سهم مصارف آب کشاورزی از نود و دو درصد (۹۲٪) در وضع فعلی با احتساب سایر نیازها به حداکثر هشتاد و هفت درصد (۸۷٪) در بیست سال آینده تغییر یابد و در عین حال با افزایش راندمان آبیاری و تخصیص آب به محصولات با ارزش اقتصادی بیشتر، بازدهی آب در بخش کشاورزی به ازای یک مترمکعب آب از وضع فعلی به دو برابر در بیست سال آتی افزایش یابد. اولویت تخصیص های جدید آب به ترتیب به مصارف شرب و بهداشت، صنعت و خدمات، باغداری و زراعت خواهد بود.

۴-

مدیریت آب کشور باید ارزش اقتصادی آب، شامل ارزش ذاتی آن در هریک از حوضه های آبریز، متناسب با شرایط طبیعی و اقلیمی دسترسی به آب، ارزش سرمایه گذاریهای تامین، انتقال، توزیع و بازیافت آب برای بخشهای مختلف مصرف را تعیین و اعلام نماید تا در برنامه های توسعه بخشهای مصرف منظور گردد.

۵-

مدیریت فعالیت مصرف کنندگان مختلف آب، به گونه ای اعمال شود که ابتدا آلودگیهای منابع آب ناشی از فعالیتهای این بخشها کنترل و سپس شاخصهای کیفی آب به تدریج ارتقاء یابد. برای تحقق این هدف رعایت استانداردهای ملی حفاظت کیفی منابع آب، توسط مصرف کنندگان برای پساب خروجی الزامی است.

۶ -

تعیین نرخ آب در مصارف مختلف به گونه ای انجام شود تا نیازهای پایه آب شرب و بهداشت مردم (در چهارچوب الگوی مصوب برای شهر و روستا) به صورت ترجیحی تامین گردد و برای مصارف فراتر از آن و سایر مصارف با توجه به تامین منابع مالی و تنوع بخشی به این منابع، در مرحله اول هزینه های بهره برداری و نگهداری پوشش داده و در مراحل بعدی بازیافت هزینه های سرمایه گذاری را تامین نماید.

۷ -

باتوجه به نقش آب در توسعه ملی و ارزش اقتصادی آن در بازارهای منطقه با لحاظ منافع ملی و براساس طرح جامع آب کشور، مبادله آب با کشورهای همجوار با رعایت توجیحات فنی، اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی در برنامه های توسعه لحاظ گردد.

۸ -

در تهیه طرحهای توسعه کالبدی و آمایش سرزمین، محدودیت منابع آب کشور از نظر کمی و کیفی و توزیع مکانی و زمانی آن به لحاظ هزینه فرصت و ارزش ذاتی آب مورد توجه و عمل قرار گرفته و برنامه های توسعه بخشهای آب و کشاورزی، صنعت و معدن، انرژی، عمران شهرها و روستاها و سایر بخشها در هریک از حوضه های آبریز با رعایت ظرفیت تحمل آنها تهیه و به اجرا درآید.

۹ -

طرحهای انتقال آب بین حوضه ای از دیدگاه توسعه پایدار، با رعایت حقوق ذی نفعان و برای تامین نیازهای مختلف مصرف، مشروط به توجیحات فنی، اقتصادی، اجتماعی و منافع ملی موردنظر قرار گیرد.

۱۰ -

ساختار مدیریت آب کشور در جهت تمرکززدایی در اجرا و بهره برداری با افزایش نقش مشارکت مردم و سازمانهای محلی و جامع نگری در چرخه آب و با ملحوظ نمودن حوضه های آبریز بعنوان واحدهای طبیعی مدیریت آب و واحدهای استانی برای عملیات اجرایی و مشارکت بهره برداران، با رعایت قوانین و مقررات بهبود یافته و اصلاح گردد.

-۱۱

در برنامه های توسعه استانی، حوضه های آبریز بعنوان قلمرو موثر در توسعه اقتصادی و اجتماعی استان مورد توجه قرار گیرد.

-۱۲

تهیه و اجرای برنامه های مدیریت خشکسالی و سیلاب با مشارکت کلیه دستگاههای ذی ربط و با تکیه بر مدیریت پیشگیری (ریسک) انجام پذیرد.

-۱۳

اعمال شیوه های مختلف مدیریت مصرف و جلوگیری از هدر رفت آب در خطوط انتقال آب و شبکه های توزیع آب شهری و روستایی، بعنوان اولویت اول فعالیتها در مدیریت آبرسانی شهری و روستایی لحاظ گردد.

-۱۴

برنامه های آگاه سازی عمومی برای حفاظت کمی و کیفی آب و بهره برداری بهینه از آن تدوین و به مرحله عمل گذاشته شود.

-۱۵

مهار آبهای خروجی، استفاده از آبهای مشترک و ساماندهی رودخانه های مرزی با رعایت جنبه های اقتصادی و زیست محیطی تحقق یابد.

-۱۶

تجهیز و تکمیل شبکه های اندازه گیریهای کمی و کیفی منابع و مصارف آب و نیز تکمیل سامانه های اطلاعاتی و اطلاع رسانی مورد توجه قرار گیرد.

-۱۷

حفظ، احیاء و بهره برداری پایدار از سازه های تاریخی آبی در تهیه و تدوین برنامه های آب کشور مورد توجه قرار گیرد.

هماهنگی سیاستگذارها در زمینه تامین، توزیع و مصرف آب، مطابق ماده (۱۰) قانون تشکیل وزارت جهادکشاورزی - مصوب ۱۳۷۹ - با شورای عالی آب خواهدبود.

[امضاء]

معاون اول رییس جمهور - محمدرضا عارف